

Letalski napadi na Kambodži že 1. 1969

Ameriške letalske sile so izvedle najmanj 3500 napadov na rdeče v obmejnih predelih Kambodže od pomladi 1969 pa do vojaškega pohoda v te predele pomladi 1970.

WASHINGTON, D.C. — V dobi 14 mesecev od marca 1969 pa do maja 1970, ko so ameriške vojaške sile vdrlje v obmejno ozemlje Kambodže, kjer so imeli rdeči svoja oporišča in skladišča za vpade v Južni Vietnam, so ameriške letalske sile izvedle vsaj 3500 tajnih napadov na to ozemlje. Obrambno tajništvo zdaj to priznava in dodaja, da so bili ti napadi odobreni od obrambnega tajnika M. Lairda in predsednika Nixona, pa je bilo odredeno, da morajo ostati tajni.

Vsak mesec je bilo na stotine takih napadov, vendar obrambno tajništvo ni objavilo njihovega števila. Računajo, da jih je bilo skupno vsaj 3500, verjetno pa preko 4000.

Strateška B-52 letala so v oni dobi izvedla mesečno od 1500 do 1800 poletov, torej je od njih nekako eno petino odpadlo na Kambodžo. Ta letala običajno napadejo določeno področje v skupinah po tri letala, pri navedenju pa je treba šteti posamezna letala.

Tajne letalske napade ZDA na obmejne predele Kambodže v letu 1969-70 je razkril v ponedeljek obrambni tajnik James R. Schlesinger in trdil, da so bili potrebni za varnost ameriških čet v Južnem Vietnamu. V Kongresu se je jeze, da so vojaške oblasti in vlada zatajili te napade kongresnim odborom tudi na njihovih tajnih zasledanjih in v tajnih poročilih. Zastopnik Pentagona je dejal, da so bili nekateri senatorji in kongresniki informirani o teh napadih, drugi pa ne. Med temi je bil sen. H. H. Hughes, demokrat iz Iowe, ki je spraševal, kako naj kongresni odbori verjamejo zastopnikom Pentagona, vojaškim vodnikom in sami vladi, ko pridejo pred nje s prošnjami za denarna sredstva, ko priznavajo, da so jim v preteklosti lagali. Slično se je izrazil tudi sen. S. Symington, posle vodeči načelnik senatskega odbora za oborožene sile.

Le omejena obramba pred letali Sovjetije

WASHINGTON, D.C. — V Pentagonu so prišli do zaključka, da ZDA ne potrebujejo vseh protiletalskih obrambnih naprav proti 125 sovjetskimi medkontinentalnim bombnikom. Letalske sile bodo omejile obrambo na 500 lovcov, Washington, D.C., pa bo edini ohranil še protiletalske rakete.

ZDA imajo trenutno na razpolago preko 400 medcelinskih bombnikov za morebitni napad na ZSSR, proti katerim se je ta zavarovala s preko 10.000 protiletalskimi raketami in 3.500 lovskimi jet letali.

Vremenski prerok

Delno oblačno in toplo. Najvišja temperatura okoli 85.

Britanski predsednik vlade Heath ni vedel za snemanje razgovorov

LONDON, Vel. Brit. — Iz kroga predsedstva vlade prihaja vesti, da E. Heath ni nič vedel, da so njegove razgovore s predsednikom Nixonom avtomatično snemali. V kolikor bi šlo za samo uradne razgovore, bi bilo manj pomembno, vendar pa je, kaj sta Heath in Nixon govorila čisto privatno, sama brez drugih udeležencev in brez uradnega zapisnika.

Ob takih priložnostih je prišlo brez dvoma do pripomb na račun drugih državnih vodnikov, Pompidouja, Brandta in še koga. Če bi to prišlo po kakem slučaju v javnost, bi vsekakor utegnili postati zelo nerodni. Očitno je, da se bo E. Heath in tudi vsak drug državnik ogibal vsake besede, ki bi se mogla kdaj uporabiti proti njemu ali proti njegovi deželi, ko se bo razgovarjal s predsednikom Nixonom v ZDA.

Nobenih iznenadenj ZDA več za Japonsko

Na razgovorih v začetku tedna v Tokiju je državni tajnik William P. Rogers obljubil Japonscem, da se bodo ZDA poslej z njimi posvetovali o za nje važnih odločitvah.

TOKIO, Jap. — Pri vladnih razgovorih o gospodarskih zadevah med ZDA in Japonsko, ki se vrše običajno vsakega pol leta na temelju sporazuma o sodelovanju, so se Japonci hudo pritoževali, da so ZDA ustavile izvoz soje, starega železa in lesa, ne da bi se o tem z Japonsko, ki je od tega izvoza bistveno odvisna, preje posvetovali in skušali olajšati nove ukrepe za Japonsko.

Tekom razgovorov je bil dosežen sporazum o sodelovanju pri izkoriščanju oljnih ležišč v sovjetski Sibiriji, pa tudi v medsebojni trgovini, ki povzroča že nekaj let huda trenja zaradi velikega japonskega preseška v izvozu v ZDA.

William P. Rogers je odobril predlog japonskega predsednika vlade Tanake o azijsko-pacifiški mirovni konferenci, za katero se Washington doslej ni dosti menil in ki tudi ni našla ugodnega odmeva drugod. O vprašanju bodo razpravljali, ko bo koncem meseca Tanaka na uradnem obisku v Washingtonu.

V imenu ZDA je državni tajnik W. P. Rogers obljubil, da bodo te predhodno obravnavale z Japonsko vsak umik ali zmanjšanje njihovih oboroženih sil na Japonskem, v Koreji in Tajvanu. Pripomnil je, da trenutno ni nič takega v načrtu.

Tako W. P. Rogers kot zunanji minister Japonske Ohira, ki sta vodila vsak svoje zastopstvo, sta ustvarjala vtis, da so odnosi med ZDA in Japonsko dobri, da niso bili nikdar boljši, četudi obstoje trenja zaradi trgovine in mednarodnega denarnega sistema.

Veliko dnevnikov

Po podatkih ZN je na vsem svetu 7.520 dnevnikov. Med temi je tudi 6 slovenskih, 2 v ZDA, eden v Trstu in 3 doma v Sloveniji.

Prevrat v Afganistanu korak v novo razdobje

Bivši predsednik vlade gen. Daud je odstavil Zahir šaha in proglasil republiko, ki naj bi Afganistan povedla v nov čas.

NEW DELHI, Ind. — Afganistanska vojska je pod vodstvom gen. Sardarja Mohameda Dauda, svaka in bratranca kralja Zahir šaha, odstavila kralja, ki je bil na počitnicah v Italiji, in oklicala republiko, da bi državo rešila iz korupcije in zaostalosti ter jo povedla v moderni čas, da bi resnično storila nekaj za ljudstvo. Prevrat je bil izveden v tork zjutraj brez vsakega prelivanja krvi in skoraj čisto brez odpora.

Gen. Daud je izjavil, da bo Afganistan ostal tudi v bodoče v mednarodni politiki nevtralen in nepovezan s katerikoli blokom držav. Po vestih radia Kabul je položaj v državi miren. Nad mestom so letela v tork zjutraj vojna letala, na cestah pa so se pojavili tanki in vojaške patrulje.

Gen. Daud v svojih radijskih nagovorih in sporočilih ni nič omenjal kralja Zahira, toda vesti iz Londona pravijo, da je bil kralj od 7. julija, ko je končal zdravniški pregled tam, na počitnicah v Italiji. Nobene vesti ni dal radio Kabul o prstolonasledniku princu Ahmadu Sahu, ki je zastopal očeta v njegovi odsotnosti. Njegov mlajši brat, ki je na svetovnem skavtskem taborjenju v Keniji, je dejal, da upa, da bo gen. Daud "res storil kaj za ljudstvo".

Afganistan je obsežna država s kakimi 16 milijoni prebivalci in meji na ZSSR, Kitajsko, Pakistan in Iran. ZDA ji že dolga leta dajejo precejšnjo gospodarsko pomoč. To dobiva Afganistan tudi od ZSSR in od Kitajske, s katero je v dobrih odnosih. Edino s Pakistanom se tare zaradi meje na prelazu Khyber, kjer žive na obeh straneh pripadniki plemena Pathan, del torej v Afganistanu, del pa v Pakistanu.

Več tisoč stoletnikov

WASHINGTON, D.C. — Amerika je bolj znana po dobrem kot po dolgem življenju, pa je po uradnih podatkih v ZDA vendar 4.000 ljudi, starih nad 100 let.

V Evropi vidijo lepo priložnost v Ameriki

LONDON, Vel. Brit. — Nekateri evropski finančni strokovnjaki in svetovalci priporočajo svojim strankam nakup delnic v ameriških podjetjih. Sodiijo namreč, da obstoja resnična priložnost na dober kup vrednostnih papirjev na ameriških borzah. Delnice so tako poceni, kot že dolgo niso bile in dividende so v primeru s cenami daleko večje, kot so bile v preteklosti. Neki tukajšnji finančni strokovnjak je primerjal sedanji položaj na ameriških borzah položaj pri nakupu nepremičnin v Londonu tekom viška nemške letalske ofenzive na London.

Dejansko je nakupovanje delnic in drugih vrednostnih papirjev od strani tujcev izredno porastlo in so se tuje vloge v ameriško gospodarstvo v zadnjih 8 letih več kot podvojile na nekako 55 milijonov dolarjev. Napovedujejo, da bo to v prihodnjih mesecih napredovalo še bolj, ker je postal dolar za bogate Evropejce in Japonce veliko cenejši, ko je njegova vrednost v tujini v zadnjih mesecih tako močno padla. V teku zadnjih dveh let je dolar izgubil napram glavnim tujim valutam nekako eno tretjino svoje stare vrednosti!

Neodgovorno uničevanje narodnih prirodnih zakladov

WASHINGTON, D.C. — Uprave narodnih parkov porabijo letno okoli 20 milijonov dolarjev za čiščenje narodnih parkov in za popravilo škode, ki so jo v njih napravili obiskovalci.

Kongresni odbor, ki je razkril ta položaj, ga stavlja za primer neodgovornosti in nepotrebnih javnih stroškov. Brez dvoma bi bilo namestu strožje nadzorstvo in stroge kazni za obiskovalce, ki ne vedo ali nočejo vedeti, kaj je njihova dolžnost do prirode in ljudske skupnosti.

Kissinger bo ostal

WASHINGTON, D.C. — Vesti iz kroga dr. H. Kissingerja trdijo, da se je ta odločil ostati v Beli hiši ali v državnem tajništvu, če bi se predsednik Nixon za to odločil, do konca Nixonove predsedniške dobe. Preje so napovedovali, da bo dr. Kissinger prihodnje leto zapustil svoj položaj v administraciji.

TRJE NA SPLOŠNO ZNANI OBRAZI V WASHINGTONU, D.C.

Job Stuart Magruder

Gen. John C. Bennett

John Connally

John Mitchell je pričevanje Jaba Magruderja, svojega namestnika v Odboru za ponovno izvolitev pretekli teden pred senatnim odborom postavil v precejšen dvom. — Gen. John C. Bennett, ki je stopil nedavno v pokoj, je prevzel službo namestnika gen. A. M. Haiga v Beli hiši. — John Connally, o katerem se sicer ne sliši posebno veliko, je še vedno predsednikov posebni svetovalec in je pomagal pri sestavljanju faze 4 nadzora nad cenami in plačili.

ZAMRZNITEV CEN HRANE VČERAJ FAZA 4 KONČALA

Včera objavljena faza 4 nadzora cen in plač je končala zamrznitev cen hrane z izjemo govedine, ki bo ostala do 12. septembra. Prav tako je končana zamrznitev cen za zdravstveno oskrbo. Za vse ostalo ostane zamrznitev cen v veljavi do 12. avgusta.

WASHINGTON, D.C. — Včera pozno popoldne je zakladnik G. Shultz potem, ko je bila objavljena faza 4 nadzora nad cenami in plačili, razlagal časnemu proračunu kot glavnemu sredstvu za uspeh boja proti inflaciji, pa tudi za utrditev vrednosti dolarja doma in v tujini. Nadzor nad plačili je v glavnem ostal na dosedanj ravni, ki dopušča nekako povišanje plač okoli 5.5% na leto in še 0.7% robnih koristi.

Faza 4 v boju proti inflaciji je nekaj trša in jasnejša od faze 3, ki je bila proglašena v preteklem januarju in je omogočila pospešitev inflacije, ko je velika prodaja žita ZSSR ustvarila priložnost in okoliščine za njo. Na splošno od nove faze 4 nihče ne pričakuje dosti. Zvezna vlada se je podala pritisku in propagandi živilske industrije ter sprostila cene hrane, ki dejansko najbolj divjajo že od lani. Edino govedino je ohranila pod nadzorom do 12. septembra na temelju najvišjih določenih cen, ki jih je postavila 29. marca letos.

Poleg sprostitev cen hrane je bila ukinjena tudi zamrznitev cen za zdravstveno oskrbo, vse ostale cene ostanejo zamrznjene do 12. avgusta. Zdravstvene ustanove so se vrnile na določila faze 3, ki dopušča dvig cen za 6% letno brez odobritve vlade.

Plače, ki 13. junija niso bile zamrznjene, so ostale pri starih določilih faze 3. Letno lahko porastejo 5.5% in še 0.7% na račun robnih koristi, torej skupno med 6.5 do 7%. Večina kolektivnih pogodb, sklenjenih doslej v letošnjem letu, se drži teh določil in delavske unije kažejo neobičajno umirjenost v svojih za-

tevah po povišanih plač in robnih koristih. Izgleda, da se zavedajo položaja našega gospodarstva doma in v svetu ter mu hočejo pomagati pri njegovem naporu za osvojitve položajev na svetovnem in domačem trgu, izgubljenih v času vietnamske vojne.

Napovedujejo povišanje cen svinjine, perutnine, mleka in svežega sadja, sočivja in zelenjave. Upajo, da se bo to postopno uneslo in da utegnejo nekatere cene celo nekaj popustiti, ko bo ponudba na trgu porastla.

Po 12. avgustu je treba računati tudi na dvig cen vseh drugih potrebščin, vendar naj bi bil ta reden in omejen le na dejansko povečanje stroškov. Nadzor nad lesom in lesnimi izdelki bo ukinjen v celoti, ko je povpraševanje po njem postopilo. Gradnja hiš, ki je bila v hudem zaletu, je namreč veliko manjša, ker je padlo tudi povpraševanje po novih hišah v času, ko so se obresti posojil na domove znova dvignile na skoraj nesprejemljivo raven.

Izven nadzora ostanejo izdelki podjetij, ki zaposlujejo izpod 60 delavcev, vsa ostala pa so dolžna dvig svojih cen sporočiti 30 dni pred njegovo uvedbo Svetu za življenjske stroške v potrditev ali odklonitev. Stanarine so ostale v fazi 4 proste, kot so bile doslej.

Sinoda odstavila tri ciprske škofo, ki so prej izobčili Makariosa

NIKOZIA, Ciper. — Pravoslavna sinoda Srednjega vzhoda je na svojem zasedanju tu odstavila tri pravoslavne škofo, ki so se uprli Makariosu in ga pretaklo pomlad izobčili, ker da se je pregrešil proti cerkvenim predpisom, ko se je dal kot nadškof izvoliti za predsednika Ciprske republike.

Nadškof Makarios se je obrnil na pravoslavne cerkvene prelata na Srednjem vzhodu s tožbo proti trem upornim škofom. Prelati, ki so se zbrali tu, skupno jih je bilo na sinodi 16, so odločili, da je bilo izobčenje nadškofa Makariosa v preteklem aprilu brez osnove in nepravilno.

Škofo je nastopili proti Makariosu bolj iz političnih kot iz cerkvenih vzrokov. Podprli so prizadevanje gen. Grivasa za združitev Cipra z Grčijo, čemur se Makarios upira, ker bi moral v tem slučaju del Cipra prepustiti Turčiji. Na otoku živi namreč poleg pol milijona Grkov tudi preko 120.000 Turkov.

Odstavljeni škofi sklepov sinode ne priznajo in se pri tem sklicujejo na neodvisnost ciprske pravoslavne cerkve.

Priprave za polet v vesoljski laboratorij

CAPE KENNEDY, Fla. — V začetku tedno so začeli pregled rakete in vesoljske ladje Apollo za polet v vesolje in vstop v Vesoljski laboratorij druge posadke, ki je določen za 28. julij.

Iz Clevelanda in okolice

Ljubljanski cirkus

na kanalu 8 TV—

Jutri, v petek, ob 7.30 bo Bert Parks pokazal na svojem programu cirkusih z vsega sveta tudi ljubljanski cirkus.

J. Prince bo kandidat

za mestno sodišče—

Mestni odbornik 32. varde John J. Prince je včeraj sporočil, da ne bo več kandidiral v mestni odbor, ampak na mestno sodišče proti Hughu Brennenu. Svojim rojakom se priporoča v podporo. Namesto njega se je javilo za kandidate v mestni odbor v 32. vardi že več drugih, med njimi Dennis Susnik.

K molitvi—

Članice Oltarnega društva fare sv. Vida so vabljenе jutri, v petek, ob 9. v Zeletov pogrebni zavod na St. Clair Avenue k molitvi za umrlo Agnes Zorc.

Za pecivo prosijo—

Slovenska šola pri Sv. Vidu prosi slovenske gospodinje, da naj bi prispevala domače pecivo za njen piknik prihodnjega nedeljo na Slovenski pristvi.

Pismo ima v uradu—

Ga. Cecilia Ritoso ima v uradu pismo od Ruže Poropat, Lanišče 19, P. 52312 Istra, Jugoslavija.

Domače pecivo naprodaj—

V soboto, 21. julija po 11. uri dopoldne bo Podružnica št. 25 SZZ prodajala v farni dvorani pri Sv. Vidu domače pecivo in sveže, domače krofe.

Na pohane piške vabijo—

V soboto, 21. julija, bodo na Slovenski pristvi postregli obiskovalcem s pohanimi piškami in drugim.

Sovjetija in Kitajska

se sporazumeli o novi

potniški letalski zvezi

MOSKVA, ZSSR. — Sovjet-

ska zveza in L. R. Kitajska sta se sporazumeli, da bosta uvedli redni potniški promet med Moskvo in Pekingom z jet letali za dolge polete. Obe strani se bosta posluževali začasnih sovjetskih letal Iljušin-62.

Sporazum kaže, da se tako v Moskvi kot v Pekingu prizadevajo vzdrževati odnose na kolikor normalni ravni, zlasti, kar zadeva državni upravi. Spor na partijski ravni je še vedno oster in nepomirljiv.

Sovjetska poročevalska služba je komaj nekaj minut pred objavo novega sporazuma odgovorila ostro na kitajski napad na Sovjetsko zvezo v zvezi z evropsko varnostno konferenco v začetku meseca v Helsinkih.

Olje iz čistilnic v Evropi bo ustavljeno

NEW YORK, N.Y. — Velike ameriške oljne družbe so v zadnjem času odvajale del gasolina in drugih produktov iz svojih čistilnic v Evropi v ZDA, kjer ne morejo kriti vseh potreb. To je povzročilo težave v oskrbi nekaterih evropskih držav.

Vlade prizadetih držav so oljne družbe pozvale, naj izvoz gasolina v ZDA omeje, oziroma ustavijo same ali pa jim bo to uradno ukazano.

Vodja odprave bo Alan L.

Bean, z njim pa bosta letela v vesolje astronauta Owen K. Garriott in Jack L. Lousma. Če pojde vse po načrtih, bodo trije astronauti ostali v vesolju 8 tednov.

6117 St. Clair Ave. — 431-0628 — Cleveland, Ohio 44103

National and International Circulation

Published daily except Saturdays, Sundays, Holidays and 1st week of July

Managing Editor: Mary Debevec

NAROCNINA:

Za Združene države:

\$18.00 na leto; \$9.00 za pol leta; \$5.50 za 3 mesece

Za Kanado in dežele izven Združenih držav:

\$20.00 na leto; \$10.00 za pol leta; \$6.00 za 3 mesece

Petkova izdaja \$6.00 na leto

SUBSCRIPTION RATES:

United States:

\$18.00 per year; \$9.00 for 6 months; \$5.50 for 3 months

Canada and Foreign Countries:

\$20.00 per year; \$10.00 for 6 months; \$6.00 for 3 months

Friday edition \$6.00 for one year.

SECOND CLASS POSTAGE PAID AT CLEVELAND, OHIO

83

No. 137 Thurs., July 19, 1973

"Ujeti narodi" zapuščeni

Ameriški Kongres je 17. julija 1959 v času predsednika D. D. Eisenhowerja izglasoval javni zakon 86-90, ki obvezuje predsednika ZDA, da proglasi tretji teden v mesecu juliju za "teden ujetih narodov" vsako leto vse dotlej, da "bodo ti narodi spet svobodni".

V Clevelandu je letos praznovalo ta teden Ameriško narodnostno gibanje in spominjalo mesto na narode, ki od konca druge svetovne vojne, ki jo je vodila Amerika za svobodo sveta izpod nasilja, prenašajo tuji jarem, oziroma oblast komunističnih režimov, ki so jim bili vsiljeni s podporo sovjetskih bajonetov.

Med te narode štejejo nekateri narode vzhodne Evrope, ki so imeli do druge svetovne vojne svoje lastne, neodvisne države. To so baltski narodi, Litvinci, Latiši in Estonci, to so Poljaki, Čehi, Slovaki, Madžari, Romuni, Bolgari in do neke mere narodi Jugoslavije. Drugi štejejo v skupino "ujetih narodov" tudi Ukrajince, Bele Ruse in druge narode Sovjetske zveze.

Za osvoboditev prve skupine narodov je bilo v prvih letih po drugi svetovni vojni, pa tudi še v dobi mrzle vojne veliko razumevanja in podpore tako v ZDA kot v Veliki Britaniji in v svobodni Evropi. Tedaj so veliko govorili in razpravljali o potisnitvi "ruskega valjarja" nazaj na Karpate in na Luzonovo črto severno od njih. Vnet zagovornik te misli je bil državni tajnik John Foster Dulles v času predsednika Eisenhowerja. "Ujeti narodi" so bili polni upanja, četudi je bilo očito, da ZDA nimajo nobene želje in nobene volje začeti kak nov oborožen spopad, ki naj bi vodil do njihove osvoboditve.

Nekateri so ugibali, da se utegne v tak splošni spopad razviti vojna v Koreji. Pokazalo se je, da bi Stalin te vojne ne začenjal, če bi vedel, da bodo ZDA nastopile proti osvoboditvi južne Koreje. Predsednik Truman, ki se je uprl komunistični osvojitvi, ni maral vojne razširiti, bil je pazljiv, da jo je ohranil omejeno in omejene tudi njene cilje.

Mrzla vojna je dosegala nove višje in vedno so z njo rasti tudi upi "ujetih narodov" in njihovih predstavnikov v svobodnem svetu. Ti so bili povezani v "Svobodni Evropi", ki je oddajala preko svojih radijskih postaj vesti narodom za železno zaveso in to še vedno dela. Ti glasovi in te vesti so budili v narodih ZSSR misel na svobodo in jo ohranjali, delno vrše to nalogo še vedno, četudi v omejenem obsegu in na drug način.

Ko je prva skupina "ujetih narodov" imela še kar nekaj upanja na morebitno osvoboditev, druga za svoje načrte na Zahodu ni imela nobene izrazite podpore. Njeni predstavniki so razlagali svobodnemu svetu narodnostni sestav Sovjetske zveze in ga zagotavljali, da vsi ti narodi hočejo svobodo, da so vsi proti komunizmu in proti ruski premoči v ZSSR, če še ne tudi proti ZSSR sami.

Svet je to poslušal, pa teh razlag in zagotovil ni jemal resno, zato se tudi za nje ni briga. V svobodnem svetu ni bilo resnega, odgovornega državnika, ki bi hotel načrtno razbijati Sovjetsko zvezo, kot so to predlagali predstavniki v Sovjetski zvezi "ujetih narodov". Svet ni pozabil, kaj se je zgodilo nemškimi vojskam, ki so na Hitlerjevo povelje vdrle v Rusijo, prodrle do vrat Moskve in Leningrada, do Stalingrada na Volgi in do Kavkaza, pa bile nato poražene poglone v beg in gonjene vse do Berlina in Labe, kjer so se zmagovalci sovjetske čete srečale z ameriškimi.

V Sovjetski zvezi "ujeti narodi" torej niso mogli resno računati na podporo svobodnega sveta pri svojih načrtih. Prva skupina — narodi, ki so imeli do druge svetovne vojne lastne neodvisne države — je imela za svoje želje in načrte skoraj uradno javno podporo, kot med drugim dokazuje omenjeni zakon, ki ga je sprejel Kongres ZDA 17. julija 1959.

Od tedaj se je v svetu marsikaj spremenilo. Komunistični svet se je razklal v sovjetskega in kitajskega, katerih vsak se skuša pomiriti s svobodnim svetom in iskati pri njemu podpore in pomoči v gospodarskem razvoju. Posebno vneta je v tem pogledu Sovjetska zveza, kjer strah pred "rumeno nevarnostjo" raste preko vse stvarne meje in razsodnosti vsaj v delu odgovornih krogov.

Pomirjevanje in mirno sožitje s Sovjetsko zvezo in s komunistično Kitajsko je po volji tudi svobodnemu svetu, ZDA, svobodni Evropi in seveda tudi Japonski, Indiji in drugim državam Azije in Afrike. Da bi mirno sožitje okrepili in zavarovali, so svobodni narodi Evrope, ZDA in Kanada pristali na sovjetski predlog za sklicanje evropske konference za varnost in sodelovanje.

Ta konferenca je končala svoj prvi, uvodni del, drugi, delovni se bo začel v septembru v Ženevi v Švici. Če pojde vse po zamislih in načrtih, bo evropska varnostna konferenca potrdila sedanje stanje v Evropi, njeno razdelitev, njene meje in prepovedala vse, kar bi tem sklepom naspro-

tovalo. Med to spada brez dvoma delo za osvoboditev "ujetih narodov". Teh dejansko ne bo več, ker bo svobodni svet priznal sedanje stanje za redno, za sprejemljivo in se odrek delu za njegovo spremembo.

Svobodni svet hoče to zapustitev "ujetih narodov" zakriti z zahtevami po večji svobodi izmenjave misli, idej, po razširjenem medsebojnem obiskovanju, po večjih kulturnih stikih in sodelovanju, kar naj bi vse postopno pripravljalo tla večji svobodi narodov, ki živijo pod komunistično tiranijo. Svobodni svet se je odrek uporabi sile in obljublja, da bo skušal mirnim potom postopno in vztrajno krepiti svobodo. "Ujete narode" ni nihče vprašal za mnenje in za njihove želje. Bili so drobiž, bili so sredstvo v boju med svobodnim in komunističnim svetom. Ko je ta boj prenehal, so prepuščeni svoji usodi, svobodni svet jim v tolažbo in upanje nudi le nekaj prijaznih besed in obljub!

BESEDA IZ NARODA

Prispevek starejših državljanov k rasti Amerike

EUCLID, O. — Med najhitrejši rastočimi organizacijami v naši sredini so klubi upokojencev. Organizirani v raznih delih Velikega Clevelanda in okolice so se povezali v Federacijo, ki je sprejela v svoj krog že tudi Klube upokojencev iz vseh drugih delov dežele, kjer so nastali. Vedno sem in bom imel dobro besedo za te naše starejše sodržavljane, pomagal jim bom rad, kjer bo le priložnost.

Cepprav še nisem toliko star, da bi spadal v njihove vrste, poznam dobro njihove navade, izročila, običaje in kulturno izročilo. Rastel sem namreč sredi med njimi, z njimi živel in sodeloval v raznih organizacijah in skupinah. Mnogo jih je prišlo v to deželo v začetku tega stoletja, drugi so prišli kasneje, vse, dokler je vselitveni zakon od leta 1921 to še dopuščal. Ko je bil uveden sistem kvot, je dotok slovenskih priseljencev v ZDA močno zastal, ker Slovincem novi sistem ni bil naklonjen. Jugoslovanska vselitvena kvota je znašala 948 letno, veljala je za vse narode Jugoslavije brez vsakega posebnega ozira na Slovence.

Med tem ko je med nami le še malo takih, ki so prišli v ZDA ob koncu prejšnjega ali v začetku tega stoletja, je takih, ki so prišli še v času pred uvedbo kvot, še kar precej. Ker jih poznam, lahko rečem o njih brez premišljevanja in omahovanja, da niso prišli v Ameriko samo, da bi poskrbeli za sebe boljše življenje, pomagali so graditi deželo, ki jih je sprejela in jim postala nova domovina ali vsaj dobra krušna mati. Gradili in ustvarjali so za sebe in za njo, ji pomagali rasti, pa vključevali v njeno družbo tudi svojo kulturno dediščino, prineseno iz starega kraja.

V zgodnjih dneh priseljevanja je bilo le malo organizacij v Ameriki poleg močnega Zveze podjetnikov in tovarnarjev. Mladi ljudje, ki so prihajali iz Evrope brez kakšne posebne šolske izobrazbe v današnjem smislu in obsegu, niso potrebovali kakšnega posebnega učenja in vežbanja za delo v jeklnarh, livarnah, na železnici, v rudnikih in v drvarskih taboriščih. Prijeli so orodje, ki so ga jim dali, v roke in se lotili dela. Vsekakor veliko nasprotje z današnjo dobo, ko nudijo ljudem vse vrste možnosti vežbanja in skušnje, da bi lažje uspeli in da bi dobili boljši in udobnejši posel!

Danes poudarjajo povsod potrebo po šolanju, po boljši in popolnejši izobrazbi, ki pa je včasih pravo uničevanje časa in trošenje denarja. Prenekateri mladi ljudje gredo v šole in nato tudi v delovne tečaje, ko pa je vse to mimo in bi se bilo treba resno lotiti dela, se umaknejo ali enostavno izginijo, ker jim do dela ni. Prenekaterim je to naravnost odvratno, ker so prepričani, da jih mora živeti

družba, da jim je država dolžna nuditi vse potrebno za življenje. Nič ne mislijo, da so oni tudi del družbe, da so oni tudi državljani, da so torej tudi oni dolžni prevzeti in nositi del družbenih dolžnosti, del državljskih odgovornosti. Poznaajo samo sebe in svoje osebno ugodje, svojo osebno korist, bližnji jim ni mar.

Priseljenci onih dni niso dobili nobene podpore, nobene pomoči od nikogar. Politiki se niso imeli tiste moči, delavske unije so bile šele v začetku in brez moči. Vsak je bil navezan sam na sebe in svoje prijatelje, če jih je kaj imel.

Amerikanci so tedaj dali priseljencem možnost dela in ustvarjanja lastnega blagostanja. Seveda so bile za to potrebne vztrajnost, pridnost, pa tudi varčnost. Prenekateri je prišel v roke delodajalcem, ki so ga izkoriščali, ker ni znal dovolj jezika in se ni spoznal v novih razmerah. Priseljenci so vršili večji del težkega dela, predvsem takega, ki ga danes delavci, organizirani v unijah, gledajo po strani in se mu ognejo, če se le da. Ti priseljenci niso tožili, so trdo prišli in delali, ker drugega izhoda največkrat tudi ni bilo. Podpirali so demokratični sistem, ki je danes v nevarnosti pred brezvestnimi politiki in delavskimi vodniki. Njihov edini cilj je ostati na svojih položajih, biti vedno znova izvoljen na svoje mesto.

Delavske unije so postale močnejše od Narodne zveze podjetnikov, ker oni nadzirajo do neke mere delavske glasove. Pretirane delavske zahteve gonijo industrijo iz domače dežele v tujino, namesto da bi unije gledale na to, da ohranijo čim več delovnih mest in omogočajo nastajanje novh.

Če se ta položaj ne bo skoro spremenil, bodo vaši vnuki in vnukinje, upokojeni rojaki in rojakinje, nekega dne v enaki stiski, kot ste bili vi, ko ste stopili v to deželo pred davnimi leti. Vi ste delali, živeli po starem, hranili, pomagali graditi šole, cerkve, narodne domove, ustanovljali bratska, kulturna in druga društva, četudi ste morda zaslužili komaj 10c na uro.

Upajmo, da vsi vaši napori, vse vaše žrtve za boljši jutrajšnji dan ne bodo zastoj!

Jakob Strekal

Beseda zahvale MZA

EUCLID, O. — Ravno kar sem prišel s piknika, ki ga je MZA izvedla v pomoč slovenskim misijonarjem. Zdi se mi, da je večji uspeh v moralnem in gmotnem oziru, kot smo ga pričakovali. Gotov sem, da bi naši misijonarji, ki jim pomagamo, če bi videli naše delo, bili z našim sodelovanjem zadovoljni.

Bog nam je naklonil za ta dan ugodno vreme, ki je prvi pogoj za uspeh. Nepozabno doživeti pri sv. daritvi, ko je Father Charles Wolbang C.M. z lepim govorom navdušil navzoče za misijonarstvo. Pri popoldanskem petju lavretanskih litanijs je bilo zbrano toliko duhovnikov z

Kdo skrbi za delavce iz SFRJ v tujini

"Obdeluje jih 1000 duhovnikov," piše ljubljansko Delo po poročilu Tanjuga, uradne jugoslovanske poročevalske službe.

Da večkrat pišemo o problemu jugoslovanske gospodarske emigracije, o sezonskih in stalnih delavcih, ki so zapustili in še zapuščajo matično domovno, da gredo v svet "s trebuhom za kruhom", je razumljivo. Saj je trenutno število teh delavcev že prekoračilo en milijon iz vse Jugoslavije, Slovencev je pa že blizu sto tisoč.

Zgodovina teh izselitev v številkah ni kaj nič obetajoča, ker zapisuje stalno naraščanje. Če se to naraščanje nadaljuje, postane lahko tako za Slovence, kot za ostale narode Jugoslavije zelo ugodno, saj v tujino odhajajo delavci v najboljše letih, večkrat z visoko izobrazbo, kar končno oslabi delovno in umsko moč naroda.

Kar se tiče celotne Jugoslavije, je prva večja številka "zdomcev" ugotovljena koncem leta 1964 in sicer v višini 118,000 zaposlenih v državah Zahodne Evrope. Številka se leta 1966 po-

msgr. rev. Louisom Baznikom na čelu, da je dalo dnevu svoj poseben poudarek, ki ne bo pozabljen.

Ne moremo naštetih vseh dobrih, pridnih delavcev in delavk, ki so se s svojim delom na razne načine žrtvovali; vsem iskrena hvala in Bog povrni! Z vašim sodelovanjem je bil kronan uspeh.

Ob priliki bomo o tem obširneje poročali. Še enkrat vsem in vsakemu posebej hvaležen spomin in božje povračilo.

M. Tekavec

Piknik Slovenske šole sv. Vida na Slovenski pristani

CLEVELAND, O. — Počitnice so in kdo naj zdaj govori o šoli, pa naj si bo tudi slovenska? Tako vprašanje se morda porodi v glavi tega ali onega, še bolj pa v glavah naših otrok. Pa vendar je prav, da mislimo že na prihodnje leto, ko bo morala Slovenska šola spet odpreti svoja vrata in pomagati našim otrokom, da bodo ostali zvesti slovenski besedi in še bolj svojemu rodu in poreklu. Mislim na položaj slovenskih zamejskih šol tam na Koroškem in Primorskem. Koliko resnične korajžje je treba, koliko zavednosti staršev, da pošljejo svojega otroka k slovenskemu pouku... In pri nas? Nihče nas ne sovraži zato, če govorimo doma slovensko, nihče ni prikrajšan ali zaničevan zato, kar zna tudi slovensko ali ker hodi k slovenskemu pouku. Nihče, prav nihče. Pa pomislimo, koliko je med nami staršev, ki iz neke lenobe, z nezanimanja, zaradi ugodnosti in nezanimanja pozabijo na tisto, kar bi jim moralo biti tako drago, tako sveto, da bi naučili svoje otroke materine govorice vsaj za dom, vsaj za domačo pogovorno, vsaj za pogovorno s staro materjo in očetom, ki tujega jezika ne razumeta... Vsaj toliko... So botna slovenska šola ni veliko, ni popolna, ne ustreza povsem potrebam — je pa velika, velika pomoč staršem, tako pri učenju slovenskih besed in materine govorice, kot tudi pri ohranjanju slovenske zavesti, naših tradicij in posebnosti.

Vabimo vas, da se pridružite prijateljem Slovenske šole, vabimo vas, da se udeležite piknika na Slovenski pristani, ki naj pomaga finančno k vzdrževanju naše šole. Pokažimo otrokom, da se za šolo zanimamo, podprimo jo moralno in skrbimo zanjo tudi finančno.

Slovenska šola sv. Vida nas vabi, ne preslišimo tega vabila. M. J.

vzpne na 275,000, dve leti pozneje pa že na več kot 400,000. Od sedanjih 1,000,000 delavcev iz vse Jugoslavije jih je skoraj polovica v Zahodni Nemčiji, bolj točno 478,000. V Avstriji jih je zaposlenih 135,000, na Švedskem 36,000, v Švici 34,000, na Nizozemskem 11,500, v Belgiji 5,500 itd. Tukaj seveda ni vključeno število onih, ki so odšli že pred velikim izseljenjem. Precej delavcev pa je tudi že na drugih celinah, tako v Avstraliji 90,000, v Kanadi okrog 30,000, kakih 25,000 v ZDA in prav toliko v Novi Zelandiji.

Lastovke se ne vračajo Problem vračanja teh delavcev se v Jugoslaviji in tudi v Sloveniji stalno debatira. A stvar ostane vedno le pri debatah. Doslej še ni bil storjen noben konkreten korak, da bi se vračanje pospešilo, ali vsaj da bi se pogoji vračanja olajšali. Uradne statistike ugotavljajo vrnitev le 100,000 delavcev, in še v tej številki so vključeni prenekateri sezonski delavci.

Optimisti jugoslovanske gospodarske planifikacije predvidevajo zmanjšanje v številu odhajajočih v bodoče. A brez sramu zapišemo, da bodo delavci odhajali za kruhom v tujino predvideno vsaj še prihodnjih 15 let. In to kljub ugotovitvi, da imajo v marsikaterih podjetjih že sedaj težave zaradi pomanjkanja nekaterih profilov delavcev, ter da je v kmetijstvu neobdelanih več kot 700,000 hektarjev površin.

O vseh teh in sličnih problemih je v ljubljanskem Delu dne 26. junija Jože Olaj napisal daljši članek. V njem tudi ugotavlja, da celo številne delovne organizacije ali niso zmogljive ali celo ne želijo sprejeti delavcev, ki bi se želeli zaposliti doma. Razen tega se ne ukvarjajo z vprašanji, kako bi privabili nazaj domov vrsto strokovnjakov, ki delajo v drugih državah. Ponekod celo namerno zavračajo ponudbe tistih strokovnjakov, ki se iz tujine sami ponudijo za vrnitev in iščejo primerno zaposlitev.

Kje se praskajo

A kaj najbolj skrbi v zvezi z delavci v tujini domače oblasti? Jože Olaj je zapisal v prej omenjenem članku:

"Veliko naših delavcev pa bi se rado vrnilo iz tujine tudi zato, ker marsikje zunaj močno pritiskajo nanje razne organizacije političnih emigrantov, ki jih želijo izkoristiti za svoje namene. Te organizacije razpolagajo tudi z velikim propagandnim strojem, ki pošilja med naše delavce razne časopise, brošure, letake in drugo tiskano gradivo. Te ekstremne politične organizacije in skupine pa podpirajo tako reakcijski krogi kot mnoge cerkvene organizacije."

A še huje je za partije to, da je "v zadnjem času med našimi delavci v tujini hudo poraslo tudi delovanje raznih cerkvenih organizacij, ki svoje delo spretno prilagujejo ciljem, tujim socialistični Jugoslaviji." Ni težko ugotoviti, kje je točka, ki srbi režim. Politične organizacije s svojim delom razkrivajo vse laži komunističnega režima, medtem ko cerkvene organizacije, ki prve, in v veliki meri tudi edine skrbijo za naše delavce po zahodni Evropi, v njih vzbujajo tudi čut za povečano cerkveno življenje. Število krstov (tudi odraslih ljudi in mladine) in cerkvenih porok hudo boli domače oblasti.

Pred kratkim je Tanjug poročal, da "naše delavce v tujini obdeluje več kot tisoč duhovnikov raznih veroizpovedi. Organizacije in skupine, ki so sovravno opredeljene tako do naših delavcev kakor do Jugosla-

vije, so posebno aktivne v Avstraliji, na Švedskem, v posameznih predelih Francije in v Nemčiji v Muenchenu in Stuttgartu."

Da to delovanje po poročanju Tanjuga izvaja potom "kakšnih 30 radijskih oddajnih postaj in okrog 200 časopisov in časnikov, ki jih premorejo sovražni elementi". Ko Jože Olaj to citira, omenja, da je to deloma krivo, da naši delavci v tujini ne zvedo npr. za možnosti zaposlitve doma, ko je sam prej zapisal v istem članku, da podjetja in delovne organizacije takih delavcev sploh ne sprejemajo.

Komunisti se brigajo za zdomce le v toliko, v kolikor je nevarnost, da bi jih pridobili "sovražni elementi", to so duhovniki in demokratični izseljenci. Ne skrbi jih krvavitev narodne sile, ne težke razmere, v katerih naši delavci na tujem živijo, ko jim pomagajo le nekateri rojaki in pa v prvi vrsti duhovniki. Skrbi jih le lastna neomejena oblast, ki jo hočejo s svojimi lažmi izvajati preko meja države, da tudi v svobodnem zahodnem svetu.

POPROVA META

Združene države so največji pridelovalec poprove mete na svetu. Ameriški izdelovalci žvečilnega gumija, raznih slaščic, toaletnih in kozmetičnih potrebščin, kupujejo ogromne množine olja iz poprove mete, da izboljšajo okus in vonj svojih izdelkov. Ameriški farmerji sejejo zato vedno več poprove mete.

Olje se na rastlinah poprove mete nahaja v malih mehurčkih, ki so na spodnji strani temnozelenih listov. Te male oljne mehurčke pokriva tenka mrežica.

Poprova meta je prišla v Združene države pred 160 leti. Ze stoletja preje so jo gojili v Angliji in na evropski celini. Posebno vrsto poprove mete, ki daje neko grenko olje, pa sejejo na Kitajskem in Japonskem. To olje ima velik odstotek mentola, ki ga uporabljajo v medicini.

Rastlina poprove mete potrebuje globoko, bogato zemljo, ki je dovolj rahla, da se lahko razvijejo korenine. Enakomerno deževje med rastjo daje najboljši pridelek. Na področjih z manjšimi padavinami namakajo taka polja umetno.

Ko poprova meta dozori, jo kosijo s kosilnimi stroji in jo nalagajo na tovorna avtomobile. Potem spravijo meto v velike kadi za destilacijo.

Kako jo destilirajo? V dno kadi dovajajo paro, ki prepaja meto. Zaradi vročine popokajo oljne mrežice in sproščajo olje v obliki pare. Para in oljni hlapi se zbirajo v posodi, ki je v hladilni vodi, in v kateri se zbira mešanica olja in vode. Olje ostaja na vrhu vode in ga odvajajo v velike neprodušne bobne. Izkušeni kupci, ki poznajo dobro olje po barvi, duhu in okusu, kupujejo olje poprove mete za nadaljnjo uporabo. Olje, ki pa se uporablja v medicini, mora odgovarjati strogim predpisom, ki ga določa zakon.

Poljski strokovnjaki

Medtem, ko so uradni nemško-poljski odnosi še precej rezervirani, pa v praksi sodelovanje lepo napreduje. Tako je bilo lani preko 1000 nemških tehnikov in inženirjev zaposlenih na Poljskem, število poljskih delavcev in strokovnjakov, ki so delali v Nemčiji, je bilo pa še višje.

Poljaki so zaposleni največ v gradbeni stroki; posebno so iskani poljski restavratirji in konservatorji, med katerimi več mednarodno priznanih umetnostnih zgodovinarjev in arhitektov. Najvidnejši znak njihove sposobnosti je obnovitev Isarskih vrat v Muenchenu. To delo so jim zaupali Nemci za olimpijsko leto in so ga zadovoljivo izvršili.

Nevtronsko zvezdo so slehtali

Astronomija je s pomočjo rentgenskih žarkov potrdila teorijo o umiranju nebesnih teles.

Zvezdoslovca Walter Baade in Fritz Zwicky sta pred štirimi leti izračunala, da morajo obstajati v vsejirju zvezde, ki imajo premer samo nekaj kilometrov, pa tehtajo toliko, kot druge zvezde. To so nevtronske zvezde, v katerih je masa tako zgoščena, da bi en naprstnik te mase tehtal na zemlji milijone ton. Od takrat zaposluje ta domneva mnogo zvezdoslovcev.

V zelo razširjenem sodelovanju je zvezdoslovcev pred kratkim uspelo, eno izmed teh nebesnih palčkov — Herkules X-1, iz ozvezdja Herkulesa — slehtati. Izračunali so, da tehta ta zvezdica šest desetlin ali dobro polovico toliko, kot sonce, kar popolnoma odgovarja prejšnjemu uganjani. Zvezdoslovci upajo, da bodo z nadaljnjim tehtanjem drugih nevtronskih zvezd prišli do zanimivih odkritij o starosti zvezd in da se bodo prepričali o pravilnosti svojih domnev o izredni gostoti nekaterih zvezd.

Znanje o obstoju malih, težkih nebesnih teles so zvezdoslovci omogočila vseirska potovanja, ki so odprla novo okno v vesolje s pomočjo rentgenskega (X-ray) zvezdoslovja.

Iz vseirja na zemljo usmerjeni rentgenski žarki se zgube v atmosferi in ne dosežejo zemlje. Raketni poleti v šestdesetih letih so prvič zabeležili nevidne trde žarke v vseirju, rentgenske žarke so pa odkrili šele raziskovalni sateliti, ki jih je NASA šele v zadnjih letih poslala v vseirje. Medtem sta oba satelita SAS (Small Astronomy Satellite) in OSO (Orbiting Solar Observatory), prinesla toliko podatkov, da neki strokovnjak pripiše obema satelitoma večji pomen za zvezdoslovje, kot daljnogledu na Mount Palomar, ki ima lečo v premeru pet metrov.

Samo satelit SAS, ki so ga pozneje preimenovali v UHURU, je našel preko sto rentgenskih virov, med njimi enega posebej zanimivega v ozvezdju Herkulesa, ki je sedaj znan pod imenom HER X-1. Tega sedaj natančno opazujejo. Ta vir pošilja v časovni razdalji 1.2 sekunde kratke, močne rentgenske znake, podobno kot svetilnik. Ti znaki se pa vsakih 43 ur ustavijo, kar kaže na to, da jih zasenči neka druga zvezda. Torej morata dve zvezdi krožiti druga okrog druge. Po desetih dneh pa HER X-1 izgine popolnoma in se pojavi šele po tritedanskem odmoru.

V preteklem letu je uspelo Georgu Clarku in njegovim sodelavcem na Massachusetts Institute of Technology, ki se ukvarjajo s preučevanjem podatkov satelita OSO-7, določiti mesto rentgenskih virov tako točno, da je William Liller s Harvard

ward univerze svetoval svojim tovarišem na optičnem oddelku, naj si veliko plavo zvezdo HZ Herkules natančneje ogledajo.

Ta nasvet je sprejel John Bahcall na observatoriju univerze v Tel Avivu, ki je kmalu nato zasledil utripanje luči na HZ Herkulesu, ki ne traja samo 43 ur, ampak se ujema z utripanjem rentgenskega vira. Na podlagi tega znanja sta Liller in Bahcall naredila model, ki pojasni nekatere lastnosti naglega vrtenja med normalno zvezdo in njenim izredno zgoščenim spremljevalcem. Po tem pojasnilu kaže plava, normalna zvezda rentgenski zvezdi stalno isto stran, zato se z rentgenskimi žarki ogreva samo na eni strani, kar se zaradi vrtenja zvezde opaža kot utripanje svetlobe.

Rentgenska zvezda stalno srka iz gornjih plasti svoje večje spremljevalke materijo, ki udarja z velikansko brizno na nevtronsko maso in pri ustavljanju proizvaja nevtronske žarke. 1.2 sekunde trajajoče utripanje v rentgenskem žarenju tolmačijo kot zelo naglo vrtenje male nevtronske kroglice. Maso plave zvezde se lahko spozna po njeni posebni plavi svetlobi, kar je skupaj z malenkostno nerednostjo v 1.2 sekundni periodi rentgenske zvezde zadostovalo, da so izračunali težo rentgenske zvezde. Za 35 dnevno periodo pa dosedaj še niso našli nobenega uporabnega pojasnila.

Med tem se iskanje za nadaljnimi sistemi normalnih in rentgenskih zvezd vneta nadaljuje, kajti samo v zvezi z normalno zvezdo se morejo dobiti potrebni podatki o rentgenskih virih. Ti podatki so nujno potrebni za razumevanje umiranja zvezd. Zvezdoslovci namreč domnevajo, da so nevtronske zvezde starostna doba v razvoju zvezd, kratko preden ugasnejo in se kot "Črne luknje" popolnoma skrijejo v nevidnost.

Vnema raziskovalcev je zaradi črtanja postavk v proračunu NASA močno zavrtla. V načrtu je sicer še izstrelitev nadaljnega znanstvenega satelita, večji instrumenti z mnogo občutljivejšimi detektorji rentgenskih žarkov bodo pa najbrž ostali samo v načrtu.

Zahodna Evropa zavisi od tujih delavcev

V zapadnoevropskih industrijskih državah je trenutno zaposlenih okrog 6 in pol milijonov tujih delavcev. Največ je Turkov, Italijanov, Jugoslovancev, Špancev in Portugalcev. Nemška Zvezna republika jih zaposluje 2,345,000, Francija 1,520,000, Anglija 1,200,000, Švica 693,000, Švedska 221,000, Belgija 220,000, Avstrija 208,000 in Nizo-

zemska 190.000. Odvisnost od tujih delavcev se kaže še bolj v % vseh zaposlenih. Na prvem mestu je Švica, kjer pride na vsakih 100 delavcev 25.7 tujcev, v Nemčiji jih je 10.8%, v Franciji 9.7%, v Avstriji 8.1%, v Belgiji 7.6%, na Švedskem 5.7%, v Angliji 5.1% in na Nizozemskem 5%.

Gostje-delavci predstavljajo s svojimi družinami za svoje gostitelje vedno večje težave: ni stanovanj, ni šol in ne učiteljev; ni bolnic in ne igrišč. Zato je Švica čisto ustavila dotok novih tujih delavcev, druge države pa zahtevajo od delodajalcev vedno večja zagotovila, da je za tuje v vseh ozirih preskrbljeno.

Gostitelje skrbi tudi, kaj bo, če dela zmanjka? Vseh tujcev ne morejo kar tako poslati domov, podpirati vse brezposelne bi bilo pa hudo breme. Tuji delavci tudi opravljajo najnižja in najtežja dela, ki jih domačini ne marajo. Kdo bo to delal, če tuji odidejo?

Zapadnoevropske države pa niso odvisne samo od tujih delavcev, ampak tudi od tujega trga. Nemčija npr. izvozi 52% vseh avtomobilov, 44% strojev, 42% investicijskih naprav, 29% fine keramike, 24% električnih izdelkov, 17% potrošnje in 11% oblačil.

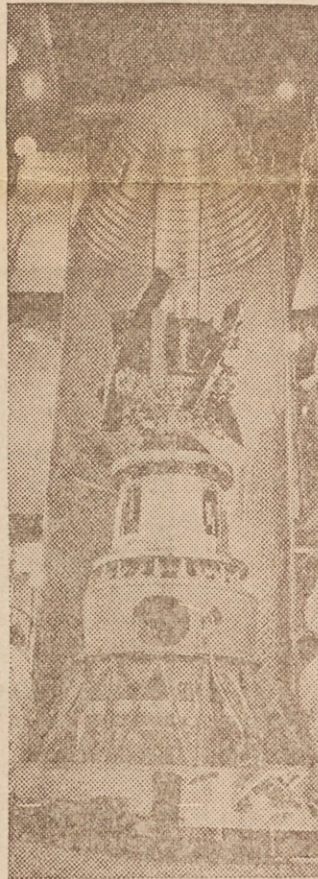
Narodi postajajo vedno bolj povezani med seboj in vedno bolj odvisni eden od drugega.

Carst Memorials

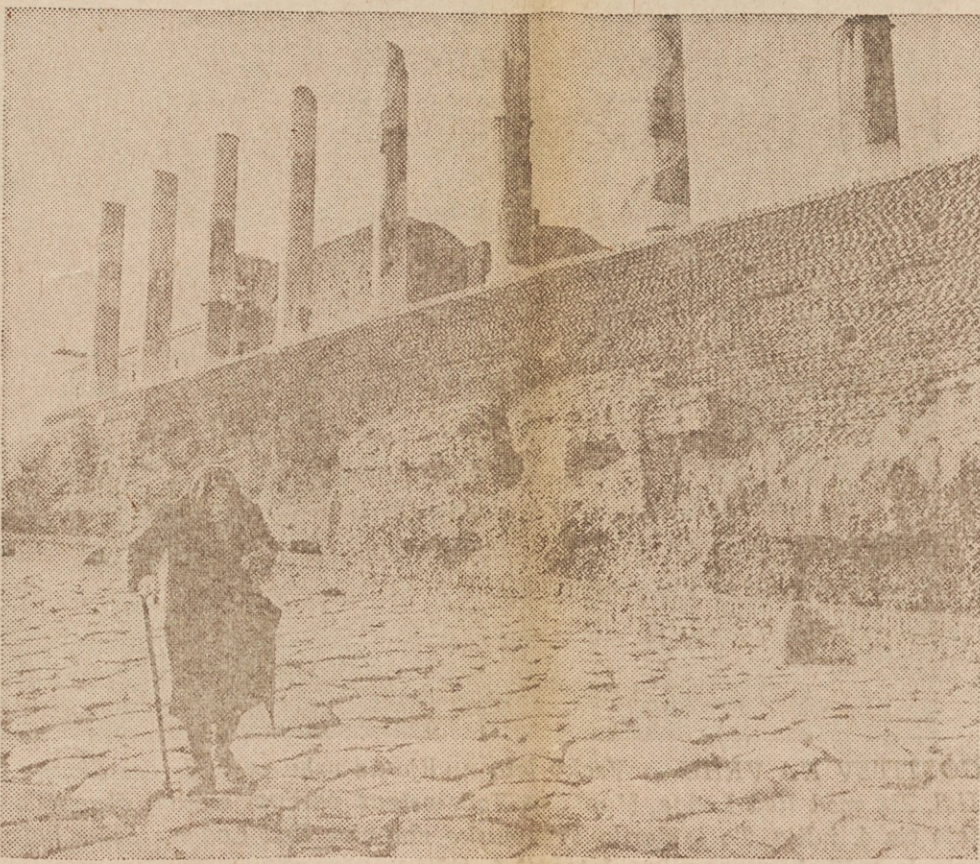
Kraška kamnoseška obrt

EDINA SLOVENSKA IZDELOVALNICA NAGROBNIH SPOMENIKOV

15425 Waterloo Rd. 481-2237

ZA RAZISKAVO ZVEZD — NASA hoče s posebnim satelitom, ki ga vidimo na sliki, ko ga pripravljajo za namestitev na raketo Delta na Cape Kennedy v Floridi, raziskovati radijske znake prihajajoče iz notranjosti naše "Rimske ceste", zvezdja, v katero spadamo mi, in še dalje iz vesolja

OSTANKI STARE SLAVE RIMA — Od nekdanje slave so ostali stebri in zlizane cestne plošče, po katerih hodi rimska starica na Via Sacra.

MALI OGLASI

ZENITNA PONUDBA
Mlad slovenski fant, star 24 let, želi spoznati prijetno dekle zaradi poroke. Oglasijo naj se tiste, ki imajo resen namen ustvariti si dom in družino. Zaželeno je pasivno znanje slovenskega ali katerega drugega slovonskega ali nemškega jezika zaradi lažjega sporazumevanja, kar pa ni nujno. Stan Jausovec, 2333 So. Cherokee, Denver, Colo. 80223. —(137)

Naprodaj
Zidano poslopje, 6 stanovanj, 2 trgovini. Dohodek \$7500 letno. Se mora prodati. \$11,500. 6906 St. Clair Ave. — 361-1635. (139)

V najem
Oddamo 3 sobe zgoraj, z kuhinjo in kopalnico, air condition, na 6404 Carl Ave. za starejše ljudi. — 391-3320. (138)

Naprodaj
Naprodaj je nova harmonika. Kličite RE 2-8772 (138)

Hiša naprodaj
Sedem sob za eno družino, blizu cerkve sv. Vida. Kličite 881-2112 —(138)

Prvič na ogled pri sv. Kristini
Colonial hiša, 3 spalnice, v dobrem stanju, omare iz naravnega lesa, \$24,200. —(139)

LAURICH REALTY
481-1313 (138)

V najem
Opremljena soba se odda poštenemu moškemu, srednje starosti ali starejšemu. Si lahko kuha. Lepa okolica. Na 1189 E. 176 St. (138)

Pri Lake Shore Blvd.
Na E. 146 St., oddamo 4 lepe sobe v 2-družinski hiši. Samo dvojici. Nič živali. Kličite 729-1155 (138)

House for sale
2-family, 5-5, double garage, cement drive. St. Jerome's, Lake Shore Blvd. area. Call 944-2191 after 6 o'clock. —(139)

For Sale
Brick Bldg., 6 suites, 2 stores. Income \$7500 a year. Must sell. \$11,500. 6906 St. Clair. 361-1635 (138)

V najem
Oddamo 4 sobe in kopalnico, plinsko ogrevanje, zgoraj na 6013 Bonna Ave. Vprašajte zadaj, zgoraj, na 6011 Bonna Ave., ali kličite 881-7122. (139)

NAPRODAJ
Hiša z štiri spalnicami na 19970 Grand Blvd. gozdnata in slikovita okolica v Euclidu. kopalnica in prostor še za drugo, rekreacijska soba, dishwasher, garbage disposal, zunanja rešetka na plin, blizu šol, cerkev in bus. Kličite 481-2997 zvečer, ponedelvi 951-3351. —(141)

V najem
Stanovanje na Norwood Rd., zgoraj, se odda. Kličite 961-7859 —(137)

NAPRODAJ
frizider, televizija, cedra omara (cedar chest) v jako dobrem stanju. Se proda poceni. Kličite 431-1275

MALI OGLASI

Lastnik prodaja
6-sobno enodružinsko hišo, garažo, na 1006 E. 66 Place. Kličite 481-0654 od 1 do 3 ali 6 do 8 za sestanek. —(138)

FOR SALE
Remodeled 4-bedroom home with large kitchen, dining and living room area plus utility room on first floor. 2 car garage with full cement drive. Call 391- 8263 —(139)

Hiša naprodaj
Pri E. 200 St., v Euclidu, aluminijaste strani, dvojna garaža, 2 spalnice spodaj, 1 zgoraj. Kličite 731-4841 po 4. uri. (138)

Help Wanted Male or Female

Help Wanted
First shift
Light assembly operation
Call 696-2220
AMERICAN INDUSTRIAL SAFETY EQUIPMENT
3500 Lakeside Ave.
Cleveland 44114 (x)

Male Help Wanted

Gradbeni delavci
Izkušeni v gradnji kanalov in drugega dela pod zemljo, najmanj 3 leta izkušnje. Dobra plača in obrobne koristi. Javite se prosim na: Box 123, American Home, 6117 St. Clair Ave., Cleveland, Ohio 44103. (x)

Male help wanted
HEAT TREATERS
Experienced preferred. Will train. Benefits. Permanent.
Universal Heat Treating Co.
870 Addison Rd. (137)

Pomagač pri avtomobilih
dobi delo
Kličite 486-3749 po 6. uri zvečer. Podnevi kličite 281-7778. (138)

Dobi delo
Izučen pleskar dobi delo. Poln čas. Kličite po 6. uri 944-8436. (139)

Delo na strojih "Drill Press"
Tovarniška izkušnja
priporočljiva
RISHER IN KOMPANIJA
27011 Tungsten cesti v Euclidu
Kličite 732-8351 (145)

JANITORIAL

Men and women for office cleaning. Good pay. Steady work. Experienced. Husband and wife teams also. Prefer some English spoken. Must have own transportation.

GREAT LAKES CLEANING SERVICES
12930 Lorain Ave. 671-3030 (139)

Help Wanted — Female

Female Help Wanted
Woman wanted for cooking and light housekeeping for elderly Croatian couple in Lyndhurst. Prefer live in. References. Call 439-1077 6 to 9 PM. —(139)

CLEANING WOMAN
To work 4 hrs. a day, three days a week, cleaning factory office etc. Off E. 70 & St. Clair.
Call 361-6264 (138)

HELP WANTED,
General Office Work
Typing, knowledge of Slovenian. Short hours. Call 431-0628 (x)

IŠČEMO URADNIŠKO MOČ

Ameriška Domovina išče zanesljivo uradniško moč, moškega ali ženskega, z znanjem slovenščine, angleščine in tipkanja. Nastop službe takoj. Oglasite se osebno ali pismeno.

AMERIŠKA DOMOVINA
6117 St. Clair Avenue
Cleveland, Ohio 44103
431-0628

Lojze Gosar:

MOJI DOŽIVLJAJI IZ PRVE SVETOVNE VOJNE

Ko je sprožil, je pa prav tako odletel z mize, kakor prej jaz. Takoj je nesel puško stotniku in mi prinesel drugo. Spustil sem vseh 5 nabojev v Golovec, za kar seveda nisem dobil pohvale.

Nekaj dni po tistem dogodku nas vodijo na Golovec: en vod je bil določen zaasedo, trije pa za napad. Častniki so rekli, da moramo delati, kot bi šlo zares. Kot trobentač sem moral biti pri poveljniku-stotniku. Ta mi ukaže, naj zatrobim v napad. Zatrobil sem: "Sturmajete, šturmajete stare babe...! Fantje so zavpili: "Hura!" in z bajoneti na puškah napadli branilce. Eden je pa vzel vso vajo preveč za res in z nožem predril oko nekemu branilcu. Takoj sem moral zatrobiti konec streljanja, narkar smo odšli domov z ranjenecem.

Italija je izjavila v avgustu 1914, da bo ostala nevtralna, na tistem se je pa pogajala z Anglijo, Francijo in Rusijo in z njimi sklenila "Londonski pakt". Trije zavezniki so ji obljubili, da bo dobila po vojski vso Primorsko in Istro s Trstom, Gorico in Puljem ter Zader z nekaterimi dalmatinskimi otoki — če gre v vojsko proti Avstro-ogrski.

Tisto noč, ko je Italija napovedala vojno Avstriji (23. maja 1915), je bil alarm za vso kasarno. Fantje letnika 1895 so se morali takoj pripraviti za odhod, mi smo pa ob poldnevih ponoči dobili vse, kar je treba za na fronto. Povedali so nam, da se bomo kmalu preselili v Maribor. Čez nekaj dni so se prvi odpeljali kot 9. marš-bataljon na italijansko mejo, mi pa kot 10. marš-bataljon v Maribor. Ko pridemo v Maribor, nas nastanijo v šoli na Pobrežju. Prvi večer se nas je spravilo skupaj kakih 20 fantov in jo mahujemo v mesto, se reče v gostilno. V Mariboru je bil 26. polk, menda kader. Govorili so nemško. Z vojaki tega polka sme se znašiti v gostilni. Prav kmalu se je slišala psovka: "Slowenischer Hund". Bili smo užaljeni, da smo znoreli in začeli mahati po njihovih glavah. Prišla je straža in nas odgnala na naš stan.

Takoj je bil sklican ves bataljon v zbor, mi pa na raport. Dobili smo vsak en teden kasarniškega aresta po večernem raportu in prepoved iti v mesto. Jaz nisem čakal večernega raporta, sem se že prej umaknil. Na vajah daleč proti Sentilju mi je rekel stotnik, da moram biti vedno v njegovi bližini. Tega ukaza sem se držal. Stotnik je šel v eno gostilno jaz pa v drugo v bližini in tam čakal ordonanca, da me pokliče, če bi bilo treba kaj zatrobiti. Čakal sem zastoj, bataljon je odšel ponoči, jaz sem pa drugo jutro prikreval s njimi. Seveda sem moral takoj na raport. Dobil sem toliko zapora, da bi bil lahko ostal še dva meseca v Mariboru, ko bi bili upoštevali vse kazni.

PRVIČ NA RUSKO FRONTO.
Zal mojih kazni niso upoštevali. Koncem maja sem moral z drugimi vred na rusko fronto. Vozili smo se tri dni in tri noči, nekam do bližine Karpatov. Tam niso vedeli, kam z nami. Zapeljali so nas v precej veliko naselbino, med hribi. Sredi vasi je nekdo tolkel na boben, narkar so nam ljudje prinašali polne jerbaze samih dobrih jestevin. Tam smo bili nekaj časa, kar naenkrat pa vsi na vlak in so nas peljali po drugem tiru nedaleč, nekam za fronto.

Dobro se še spomnim, da smo zvečer začeli marš, hodili vso noč in se zjutraj znašli prav tam, kjer smo prejšnji večer začeli. Tu se nam približajo neki vojaki. Po planikah na ovrat-

nikih smo spoznali, da so Slovenci, podnarednik je pa imel krivce na kapi kot navadno. Spoznam ga in mu rečem: "Dobro dan, Jur!" in mu ponudim roko, on se pa našopiri in odgovori: "Ich bin Zugsführer" (jaz sem četovodja). Tako sva bila zgovorjena za zmeraj. On je služil v sosednji fari na Brezovici pri Velkavrhju za hlapca; tam so imeli tudi gostilno in trgovino.

Z dobrim voditeljem smo nadaljevali marš in prišli pod noč v Kolomejo v Galiciji. Tam so nas natrpali v neko večjo stavbo, ki je pa bila že precej preluknjana. Častniki so se izgovarjali, da se ne upajo z nami ponoči naprej, ker smo še premaladi. Čez noč smo se menda postarali. Drugi dan smo morali ob belem dnevu lesti po jarku ob glavni cesti proti Rusom, oni pa so sekali na nas tako, da smo izgubili 150 mož, preden smo prilezli v jarko. To je bilo 6. junija 1915. Tako se je začel naš križev pot.

Kmalu je prišlo povelje, da moramo ven iz jarkov in s puškami stolci bodečo žico, ki nas je varovala pred Rusi. Oni so kar naprej streljali. Ko smo bili po večini zunaj, pa hura! v napad. Rusi so se začeli pred bajoneti na puškah umikati, mi pa za njimi. To je trajalo nekaj dni. Ko so se Rusi ustavili, smo mi zopet pritisnili in jih zapodili. V bližini Dabke se zopet ustavijo. Tam smo morali čakati kak teden, da so naši na levem krilu prodrli. Takrat so bili hudi boji za Varšavo. Ko so jo zavzeli, smo pa tudi mi spet začeli pritisniti nanje in smo v počasnem napredovanju prišli v bližino Krasne. Tam je bil spet zastoj. Skopali in uredili smo dobre jarko in ostali tam nekako 5 tednov, da smo se že počutili kakor doma. Tam sem bil predlagan za povišanje. Ker pa te časti nisem maral, sem ušel iz jarkov in se za dva dni zakopal v pšenico, ki je bila že zrela. Svet je bil valovit. Za nekim robom sem našel precej varno zavetje, ko so pa kroglice začele žvižgati, sem grebel globlje in pri tem naletel na krompir. Bil sem radoveden in kopal na več krajih in povsod našel krompir. Vsem dolgem robu je bil zakopan. Po dveh dneh sem ga nabral v šotorsko krilo, kolikor sem ga mogel nesti, in odšel v jarko. Nobeden me ni vprašal, kod sem bil, samo kje sem krompir dobil. Rekel sem jim, naj zvečer cel vod vzame šotorska krila, pa jim bom pokazal, kje se dobi krompir. To se je izvršilo. Krompir so prinesli na določeni prostor, kamor so ponoči pripeljali živež, krompir pa odpeljali. Drugo noč smo še dobili krompir z oljem in jeshom, čebulo in poprom in to se je ponavljalo kakih 14 dni.

Iz jarka je bila poslana vsako noč patrola-izvidnica; včasih so šli trije možje, včasih pa šest. Neko noč sem imel službo v jarku, ko je bil določen za patrolo neki starejši možak. Bal se je in na jok mu je šlo, pa mi reče: "Koliko ti dam, da greš ti namesto mene?" "Nič", mu odgovorim, "denarja imam sam dosti". Stopil sem k podnaredniku in mu povedal, da grem jaz namesto Oražma, pa bo on na mojem mestu. Podnarednik je bil zadovoljen in smo odšli; bilo nas je 6. Kmalu so nas opazili Rusi, ki jih je bilo kakih 200. Hoteli so nas obkoliti in ujeti. Tako smo tekli, da smo bili vsi zmešani in nismo vedeli, kje je odprtina v žični oviri. Lezli smo kar čez žico. Rusi pa udrihali po nas, da smo bili čisto raztrgani. Ko smo prišli v jarko, so nam dali druge obleke.

RAZPOROKA

ROMAN

Spisal PAVEL BOURGET — Prevedel A. KALAN

Pono- sen je bil, ker je popolno nadomestoval pravega očeta pri svojem pastorku, sedaj pa v tem hipu čuti v sebi neko živalsko mržnjo nasproti otroku prvega zakona. Temu so bile krive besede mladeničeve: "Ona je bila meni poprej mati, nego tebi žena." — Dalje je bil Darras ponosen, da si je v razporoki vstvaril zakon, enak najbolj verskemu, kjer sta duši združeni, kjer vlada medsebojna zvestoba, soglasje v moralnih nazorih — in glej sedaj ta zakon ne zdostuje več njegovi ženi, odreka mu pravo veljavo, in kar naravnost trdi, da ni zakon. Vsaj ne moreš bolj jasno zanikati zakona, kakor če se ti zaradi njega vzbuja očitajoča vest? Ta mož trdne volje, ki je eno za drugo dosegel najtežje namere svoje mladosti s svojo inteligenco in s svojo vstrajnostjo, ni trpel samo vsled tega, ker sta se mu podirali ti njegovi najdražji ideji. On je še vedno ljubil Gabrielle; leta in navade so seveda pomirile mladeniški ogenj te ljubezni, vendar si jima ni prav nič zmanjšala medsebojna iskrenost. Spoznal je, da ta duša njegove žene ni več popolno njegova, da si on ni vedel, kedar so se v njej razrasle intimne, globoke ideje in čustva popolno nasprotne njegovim; to ga je bolelo, to se je uprlo njegovi duši. Polastila se ga je ljubosumnost tako živa in žgoča, kakor če bi se bil kedar s strahom prepričal o nje nezvestobi. Pred seboj vidi Gabrielle klečečo, kakor jo je zalotil, ko je privedel Luciena k njej v mali salon. Ta misel ga potopi v neizrekljivo otožnost. S tem ni bil užaljen samo so- prog; užaljen je bil v njem fanatik, nespravljiv doktrinar, ka-

teremu je bil vedno katolicizem ona velika nacionalna zmota, oni stoletni strup, katerega treba odstraniti za vselej. Imel je morda res razloga dovolj, da je sovražil kakor živo bitje kakor osebo to vero vedno delavno, vsikdar pripravljeno, da se hipoma pojavi tudi pri onih, ki žive v misli, da so se je popolno oprostili! ... Toda on se ne da kar tako lahko pregnati iz vrta svoje sreče, on ne izroči tej lice- merski cerkvi brez boja rje, ki mu je bila toliko let dragocen zaklad. Boril se bo in zmagal bo. To zaupanje, s katerim je ravnokar navdihoval Gabrielle, oživelo je sedaj res tudi v njem in se kazalo v energiji, s katero si je klical: "Da, jaz zmagam!" — Tedaj pa stopi v pisarno njegov tovariš Delaitre, ki je imel Luciena kot tovariša vzeti s seboj na pot po svetu; temu reče Albert krepko, kakor da je popolno gotovo: "Lucien se še ni konečno odločil; v osmih dneh pa upam, da vam dam točen odgovor, namreč da vas bo spremljal na potu..."

V svojem doslednem optimizmu je Darras kar naprej v svojo korist zaračunal svojo pot v ministerstvo za notranje posle, da si je bil vspeh tega pota zelo dvomljiv, in tudi ženi se je duša zazibala v jednake nade, vendar pa je prišla do popolno drugega zaključka kakor mož. S tem korakom upal je on, da se približa svojemu namenu, namreč razbiti načrt, ki ga je Lucien zasnoval za svojo poroko, to pa bo tudi ozdravilo Gabrielle dušne boleti, katere mu je odkrila. Misli je, ko ji je Albert ob slovesu govoril s toliko gotovostjo, da hoče sedaj vvesti še bolj natanko preiskavo glede Mlle Planat. Sama je še dolgo premišljevala, kako se bo to končalo; v svojem razmišljanju je našla novih razlogov, da se je pomirila. Kakor Darras, tako je tudi žena to sklepala iz tega, ker se je Lucien nasproti njeni opazki glede studentke branil z zatrdjevanjem svojega spoštovanja do nje; ako se mu pa dokaže, kakšna je v resnici ta ženska, tedaj takoj pretrga z njo vsako zvezo. Dokazi pa bi morali biti tako trdni, da bi se sploh o njih ne bilo mogoče prerekati. Ali pa bodo tako trdni? ... Gabrielle in njen mož sta upala, da bodo. Morda Albert misli tudi še na kaj drugega? Da bi v teh razmerah kaj mogel naravnost doseči, zato je bilo malo upanja za ljudi zdravega razuma. Toda žena, toliko let tako skrbno zavarovana pred vsakim stikom z zunanjim svetom, je pač malo poznala življenje! Nejasne besede, kakor "pravni svetnik", "varuštvo", so ji silile v glavo. Dasi se jih ni branila, vendar premišljevala ni o teh besedah ne sploh o drugih pogojih za končni uspeh. Čemu brigati se za delo, o katerem je bila uverjena, da bo požrtvovalno, lojalno in uspešno, ker ga je zasnoval in v roke vzel pogumni in razumni Albert? Ne. Sin se ne bo poročil s to žensko. Tudi ona se je silila, da si zatrdi to gotovost. Toda Darras se je zmotil v svojih računih: mati dobi v tem uspehu nove hrane za svojo versko gorečnost, katero je hotel Darras v njej pogasiti. Tisti čas po nastopu z Lucienom in preden je Darras odšel, se je nekaj zgodilo: Gabrielle je govorila — govorila, to se pravi, poslušna je bila P. Euvrardu. Nakrat se razjasni nad njo obzorje, ko je bilo najbolj temno. Gabrielle se hipoma spomni besede: "Vi si zamorete pridobiti zaslužnja..." Modri oratorijan je previ-

dno dodal tem besedam pristavek: "V nekem pomenu". S tem je hotel označiti razloček, katerega katoliško bogoslovje tako strogo a obenem tako človekoljubno vedno dela med stanom milosti, brez primere vzvišenim, in med naravno dobro voljo, katere neče pripraviti ob srčnost. Po njenem mnenju jo je spodbujal duhovnik pridobivati si zaslužnja sploh. Opomnil jo je, da ima duša pravico upati, da dobi, česar prosi v smislu slovesne obljube: "Kar bote Očeta prosila v mojem imenu, vam bo dal." — Zaslužnje zanjo je bilo, kakor je rekel duhoven, da je končno vendar le priznala svoje verske dvome, katere je toliko časa skrivala. Tudi to je bilo popolno očito plačilo za nje-

no žrtev, da se mož ni prehudo razsrdil nad njo in da se ji je zopet tako hitro približal, ko se je poleglo prvo iznenadenje in srd. Včeraj in danes pa še ni ničesar storila, kar bi zaslužilo, da bi bila uslišana njena molitev. Sedaj, ko ji ni treba več lagati z zakrivanjem in ko Albert pozna vse njene misli, sedaj se lahko popolno posveti krščanskim dobrim delom, če tudi le od daleč, kakor ji je začrtal o. Euvrard. S tem seveda se ne vrne še v cerkve, ne more se približati sv. zakramentom, ne more še zbrisati greha, ki ga je vsa slepa storila ter se v njem mudila toliko časa, ne da bi premislila, kaj to pomeni. Vendar nekaj krščanskega življenja bi pa to le bilo, nekaj si vendar

odkupi pred obličjem najvišje Dobrote, in morda le doseže, da se ne bodo več ponavljale poskušnje zadnjih dni. Da se le možu posreči, kakor je obljubil, da zabrani ta nečastni zakon, da ji vrne zopet njenega sina — in ti strašni dnevi, ki so se končali s tako groznim prizorom, bodo morda zanjo dnevi sreče. Tako je preživela primeroma mirna to popoldne, kakor tudi večer, dasi jo je težila nova, posebna britkost. Po dolgem času

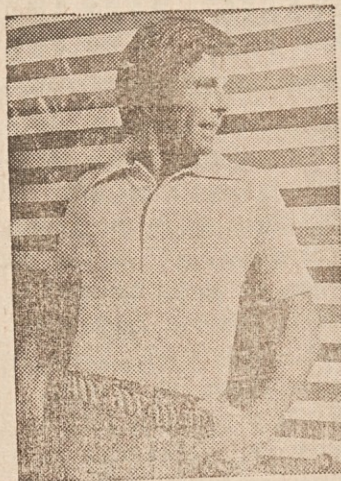
je sedaj zopet prvič govorila s svojim možem popolno od srca. Zdelo bi se, da bo posebno veselja nasproti njemu, ki jo je še posebe tako ljubeznivo opomnil,

da mu ne sme ničesar več prikrivati.

(Dalje prihodnjič)

Mladi očetje

Polovico vseh otrok rojenih v desetletju 1950-1960 je bilo rojenih očetom, starim od 20 do 30 let.

TEXTURE INTEREST— Comfort is the name of the game in this easy-going sportshirt of textured cotton knit. It's from Trend Fashions by Huntley of York, Ltd.

R. Jeric Furnace Co.
INSTALIRA NAPRAVE
ZA OGREV IN HLAJENJE
STANOVANJ in
TRGOVSKIH
PROSTOROV.
VODNE GRELCE,
STRESNE ZLEBOVE
IN STREHE,
OGREV SKOZI STENE.
Licensed, bonded &
insured
Kličite 656-3608

Tangy Tea Punch

Tangy Tea Punch with a delicious assortment of cheeses is a gourmet delight to serve when friends drop in. The Tangy Tea Punch made with Instant Nestea is easy to make and so tasty too, you'll want to make it frequently. Garnish the tea punch with lime slices, sprigs of mint and maraschino cherries for a colorful punch bowl. Serve with Swiss Knight, Wispride, Jarlsberg and other cheeses, and you can't help but be off to a delightful and relaxing afternoon of entertainment. Here is the recipe as developed in the Nestlé Test Kitchens.

Tangy Tea Punch

8 cups cold water	1 6-oz. can frozen orange juice concentrate, thawed
1 cup sugar	1 6-oz. can frozen limeade concentrate, thawed
1/4 cup Instant Nestea	

In large bowl combine water, sugar and Instant Nestea; stir until dissolved. Add orange juice and limeade concentrates; chill. Serve over ice mold or with ice cubes. Garnish with lime slices, sprigs of mint and maraschino cherries, if desired, or garnish glasses with a lime twist and maraschino cherries skewered together. Makes 20 1/2-cup servings.

NA BREGU — Dekle na bregu morja na otoku Padre pri Corpus Christi v Teksasu se je zavelo v nizko leteče galebe.

NI JI ZA OKRAS — Ljudje imajo različne zamisli in želje. Ed Spencer v Seattlu, Wash., si je pritržil na svojo čelado za vožnjo z motociklom majhen propeler, ki mu je slučajno prišel v roke. Pravi, da mu pri vožnji z motociklom pomaga, ker da ga malo "privdiguje" s tal.

POGOSTITEV NA VRHU — Vsako leto nudijo na vrhu prehoda čez Skalne gore na cesti U.S. 212 med Red Lodge, Mont., in Yellowstone parkom zastoj okrepčila gostom, ki pridejo tja 4. julija. To je darilo Trgovinske zbornice Red Lodge. Slika kaže vrh ceste, kjer je še velik kup snega, na letošnji 4. julij.

V blag spomin

10. OBLETNICE SMRTI NAŠE NEPOZABNE SOPROGE MATERE, STARE MATERE IN TAŠČE

Marian Debevč

ki nas je nenadoma zapustila 19. julija 1963.

Pogrešamo ljubeči Tvoj smehljaj in dobrotno Tvoje srce, ki je tako ljubeče bilo za nas, zaman se oziramo, kje bomo zagledali Tvoj obraz.

Če bi ljubezen odločila in solza mrtve obudila, ne krila Tebe bi gomila.

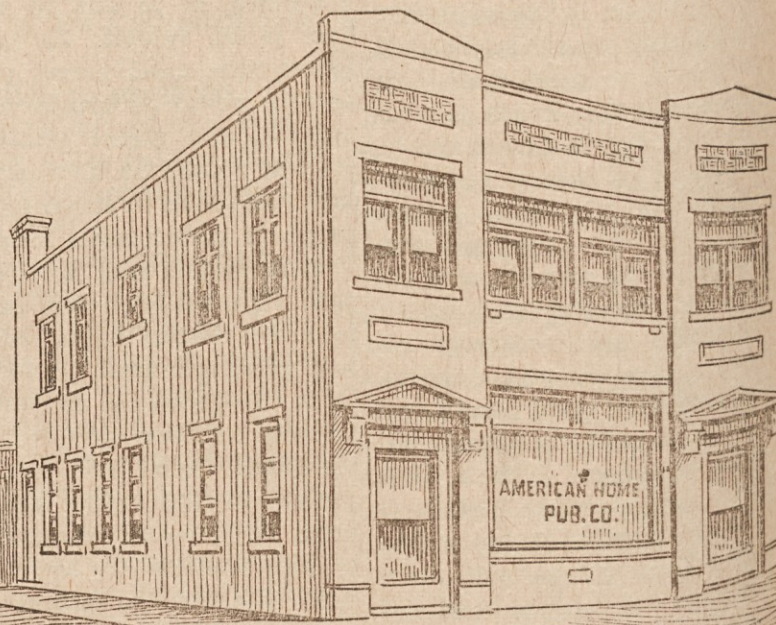
Ti se je, Gospod, usmili, ljubi Jezus, Ti ji daj rajski mir na vekomaj.

Zalujoči:

soprog ANTON; sin TONY Jr.; hčere: MRS. DANNY ZUPCSAN, JULIJA GRABELSEK in AGNES BEEBE; sestra MARY KRALIC; brat LOUIS GERMEK; ZETJE, VNUKI in VNUKINJE ter OSTALO SORODSTVO.

Madison, O., 19. julija 1973.

V OPAZOVALISCU? — Muca se je spravila v poštno skrinjico Anthonyja Osborne v Watsoniji v Avstraliji, od koder ima dober razgled. Morda čaka mlekarja, ko stoji na polici prazne steklenice.

Za vsakovrstna tiskarska dela

se priporoča

TISKARNA AMERIŠKE DOMOVINE

6117 St. Clair Avenue

Cleveland 3, Ohio

tel. HE 1-0628

TRGOVSKA IN PRIVATNA NAZNANILA

Vse tiskovine za društvene prireditve:

okrožnice, sporedi, vstopnice, listki za nakup okrepčil.

Spominske podobice in osmrtnice.

Najlepša izdelava - Prvovrsten papir - Hitra postrežba

NAROČAJTE TISKOVINE PRI NAS!

TRGOVSKE TISKOVINE - PRIVATNE TISKOVINE